

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยานในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม
ชื่อผู้เขียน	จารุณี ศิริวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ พินิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยานในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ เนื่องจากกระบวนการนี้หากได้นำมาใช้ในขั้นตอนที่สำคัญอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว จะทำให้คู่ความในคดีเห็นแนวทางในการต่อสู้คดีได้อย่างชัดเจนขึ้น ทั้งประเด็นที่เป็นข้อสำคัญในคดี และพยานหลักฐานที่จะใช้อ้างอิงในคดี โดยเฉพาะเมื่อมีการนำมาใช้กับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ที่มีพยานหลักฐาน พยานเทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในคดีจำนวนมาก ซึ่งหากไม่บริหารจัดการให้มีความเหมาะสมแล้ว อาจทำให้คู่ความแต่ละฝ่ายต้องสูญเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีเป็นไปอย่างไม่คุ้มค่า

ผลจากการศึกษาพบว่า ในระบบกฎหมายของต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการนำกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยานมาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งในคดีแพ่งทั่วไปและในคดีพิเศษต่างๆ และนำมาใช้หลายกระบวนการ ในประเทศอังกฤษนั้น การมีคำขอให้ยอมรับข้อเท็จจริง และการแลกเปลี่ยนพยานเอกสาร เป็นกระบวนการที่สำคัญ ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกากระบวนการที่นำมาใช้อย่างจริงจัง ได้แก่ การประชุมก่อนการพิจารณาคดี ซึ่งทั้งสองประเทศนี้มีรายละเอียดของกระบวนการที่แตกต่างกันบ้าง แต่ก็สามารถให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความในคดีได้เช่นกัน สำหรับประเทศฝรั่งเศส แต่เดิมกำหนดให้ คู่ความมีหน้าที่นำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล ผู้พิพากษามีบทบาทแต่เพียงเป็นคนกลางในการวินิจฉัยตัดสินคดี แต่ต่อมาบทบาทของผู้พิพากษาเป็นไปในเชิงรุก โดยทำหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริงในคดีมากขึ้น ซึ่งแม้ประเทศฝรั่งเศสจะไม่มีกระบวนการเปิดเผยพยานก่อนการสืบพยาน แต่ผู้พิพากษาก็มีอำนาจในการค้นหาข้อเท็จจริงในทุกชั้นการพิจารณา โดยเฉพาะในชั้นก่อนสืบพยานการค้นหาข้อเท็จจริงของผู้พิพากษสามารถทำได้ด้วยตนเอง แม้ว่าในประเทศฝรั่งเศส การฟ้องคดีแบบกลุ่มจะทำโดยพนักงานอัยการ สมาคม หรือหน่วยงานของรัฐก็ตาม แต่ผู้พิพากษาก็สามารถใช้อำนาจในการค้นหาข้อเท็จจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ส่วนในระบบกฎหมายไทยมีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติถึงการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยานไว้เช่นกัน เช่น การยื่นบัญชีระบุพยาน การชี้สองสถาน การส่งสำเนาเอกสารให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง การยอมรับข้อเท็จจริงของคู่ความ เป็นต้น โดยกระบวนการดังกล่าวนี้คู่ความมีบทบาทในการกำหนดทิศทางคดี สามารถเลือกใช้พยานหลักฐานด้วยตนเอง ปัจจุบันกระบวนการเปิดเผยพยานยังไม่เอื้อต่อการค้นหาความจริงในคดีมากนัก เนื่องจากมีการนำมาใช้เพียงบางกระบวนการและบางกระบวนการก็นำมาใช้อย่างไม่เหมาะสม เช่น การยื่นบัญชีระบุพยานโดยกำหนดระยะเวลา เพื่อให้คู่ความรวบรวมพยานหลักฐานที่กระชั้นชิดจนเกินไป เนื่องจากในคดีแบบกลุ่มพยานหลักฐานมีเป็นจำนวนมาก ทำให้คู่ความไม่สามารถจัดเตรียมพยานหลักฐาน เพื่อจะใช้ในการโต้แย้งคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ทัน นอกจากนี้ในประเด็นการยอมรับข้อเท็จจริงของคู่ความก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลา ให้คู่ความปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้ประเด็นที่ควรยุติโดยคู่ความยังคงมีอยู่ในวันสืบพยาน และถึงแม้จะมีการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ.... เรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่ม แต่ก็ไม่ได้บัญญัติแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด อีกทั้งยังมีกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนสืบพยานที่ไม่ได้นำมาใช้ในการดำเนินคดีแพ่ง แต่ก็มีใช้ในศาลชั้นอุทธรณ์ ที่เห็นความสำคัญ เช่นการประชุมก่อนการพิจารณาคดี ทำให้คู่ความในคดีแบบกลุ่มไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

วิทยานิพนธ์นี้จึงเห็นสมควร ให้นำหลักการในการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนสืบพยานมาใช้ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มในประเทศไทยให้มากขึ้น ทั้งในเรื่องกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยาน และบทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลในการค้นหาความจริงโดยให้มีการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจน ซึ่งสามารถทำได้โดยการตราหรือแก้ไขกฎหมาย โดยส่งเสริมให้ศาลแพ่งนำกระบวนการเปิดเผยพยานหลักฐานก่อนการสืบพยานมาใช้มากยิ่งขึ้น

Thesis Title	Pre-Trial in a Class Action
Author	Jarunee Siriwat
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Pinit Tipmanee
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study the pre-trial discovery or disclosure of evidence in the class action lawsuit, which is an important process in court trial. If the pre-trial discovery is practiced correctly and properly, this will support a defense to both parties in testimony, especially in the class action suit since there is too much evidences involved including the technical ones. This may cause losing time and cost of litigation to both parties if they have not managed appropriately.

By the research, it has been found that the pre-trial discovery has already been included in the trial process prior to testimony of the legal system of many countries such as United Kingdom and the United State, either in general civil cases or other special ones. In United Kingdom, it provides as a vital process that both parties shall exchange their evidences and also be requested to admit facts. In the United States, this process is practiced genuinely in the pre-trial meeting. Both countries have their own procedure which is somewhat different but it can provide fairness to parties in the lawsuit as well. In France, it is originally stipulated that both parties have the duty to present evidence to the court, having a judge as a mediator in the jurisdiction. But later, the role of the judge has been changed to be proactive in seeking more facts in the case. Although there is no pre-trial discovery in France but the judge has the authority to find facts in throughout the jurisdiction, especially before the testimony. Even though the class action lawsuit in France is done by the prosecutor, association or government agency but the judge can use his power to find more facts efficiently as well.

According to the legal system of Thailand, the Civil Procedure Code has also stipulated about the disclosure of evidence in many processes; i.e., the submission of witness, the settlement of issues, the submission of a copy of trial document to the other party, the admission

of the facts and etc. During those processes both parties have their own right to direct the case by choosing the evidence. The current process of evidence disclosure has not yet contributed much to find facts in the case because it is applied only in some processes. Likewise, some processes are used inappropriately; for example, the duration of the submission of witness is so tight that the party has the problem of preparing the trial documents on time since there are always a lot of evidences for class action. Besides, the time period of the process of admission of the facts has not been stipulated clearly, resulting to the existing of unsettlement issues on the testimony day. Although there has been prepared to amend the Civil Procedure Code concerning the class action lawsuit, but the resolution of those problems has not yet been done at all. Moreover, the pre-trial discovery has not yet been applied in the process of pre-trial meeting in civil case, causing no genuine fairness to the party of the class action.

According to the thesis, it is appropriated to apply the principles of pre-trial discovery in the class action lawsuit much more than usual, in account of the procedure and the role and authority of the judge in seeking for the facts. This can be achieved by the enactment or amendment of laws and by encouraging the procedure of pre-trial discovery to be applied in civil court even more.